

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

24 päivänä marraskuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettava menettely – Direktiivi (EU) 2015/1535 – Teknisen määräyksen käsite – 1 artiklan 1 kohta – Kansallinen säännöstö, jossa yksityishenkilöitä kielletään käyttämästä glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla – 5 artiklan 1 kohta – Jäsenvaltioiden velvollisuus toimittaa Euroopan komissiolle kaikki teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset

Asiassa C-658/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Raad van State (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) on esittänyt 21.10.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.10.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant), aiemmin Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar),

vastaa

Vlaams Gewest,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit N. Piçarra, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, N. Jääskinen ja M. Gavalec (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant), aiemmin Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar), edustajanaan B. Deltour, advocaat,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

- Vlaams Gewest, edustajinaan E. Cloots, T. Roes ja J. Roets, advocaten,
 - Euroopan komissio, asiamiehinään F. Castilla Contreras, M. Escobar Gómez ja M. ter Haar,
- päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,
- on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9.9.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 (EUVL 2015, L 241, s. 1) 1 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant) (kasvinsuojeluvaineteollisuuden belgialais-luxemburgilainen voittoa tavoittelematon yhdistys ASBL), aiemmin Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar) (kasvinsuojeluvaineteollisuuden belgialainen voittoa tavoittelematon yhdistys ASBL) (jäljempänä Belplant) ja Vlaams Gewest (Flanderin hallintoalue, Belgia) ja joka koskee Flanderin hallituksen sellaisen päätöksen pätevyyttä, jossa yksityishenkilöitä kielletään käyttämästä Flanderin hallintoalueella sijaitsevilla yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2015/1535 johdanto-osan 2, 3, 7 ja 11 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”(2) Sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus varmistetaan. Tavaroiden liikkuvuutta koskevien määrällisten rajoitusten ja vaikutuksiltaan niitä vastaavien toimenpiteiden kieltäminen on sen vuoksi yksi unionin peruseräkkeistä.
 - (3) Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta on tärkeää varmistaa teknisiä määräyksiä koskevien kansallisten aloitteiden mahdollisimman suuri avoimuus.
-
- (7) Sisämarkkinoiden päämääränä on varmistaa edullinen ympäristö yritysten kilpailulle. Etenkin tiedon lisääminen edistää sitä, että yritykset voivat paremmin hyödyntää näihin markkinoihin liittyviä etuja. Näin ollen on tärkeää säätää mahdollisuudesta, että taloudelliset toimijat voivat antaa arvionsa muissa jäsenvaltioissa ehdotettavien kansallisten teknisten määräysten vaikutuksesta ilmoitettujen ehdotusten otsikoiden säännöllisen julkaisemisen perusteella sekä näiden ehdotusten luottamuksellisuutta koskevien säännösten mukaisesti.

--

- (11) Muut vaatimukset kuin tekniset eritelvät, jotka koskevat tuotteen elinkaarta sen markkinoille saattamisen jälkeen, vaikuttavat todennäköisesti kyseisen tuotteen vapaaseen liikkuvuuteen tai luovat esteitä sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle.”

4 Direktiivin 1 artiklan 1 kohdan b–f alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

--

- b) ’palvelulla’ kaikkia tietoyhteiskunnan palveluja, toisin sanoen kaikkia etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja, joista tavallisesti maksetaan korvaus.

--

- c) ’teknisellä eritelmällä’ asiakirjaan sisältyvää eritelvää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, käyttöominaisuuksista, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat myyntinimeä, termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menettelyt.

Käsite ’tekninen eritelvä’ sisältää myös tuotantomenetelmät ja -prosessit, jotka liittyvät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 38 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuihin maataloustuotteisiin sekä elintarvikkeeksi ja rehuiksi tarkoitettuihin tuotteisiin sekä lääkkeisiin, sellaisena kuin ne määritellään [ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä 6.11.2001 annetun] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/83/EY [(EYVL 2001, L 311, s. 67)] 1 artiklassa, sekä muihin tuotteisiin liittyvät tuotantomenetelmät ja -prosessit, silloin kun niillä on vaikutusta näiden tuotteiden ominaisuuksiin;

- d) ’muulla vaatimuksella’ vaatimusta, joka ei ole tekninen eritelvä ja joka asetetaan tuotteelle erityisesti kuluttajan tai ympäristön suojelutarkoituksessa ja joka koskee tuotteen elinkaarta markkinoille saattamisen jälkeen eli käyttöedellytyksiä, kierrätystä, uudelleenkäyttöä tai tuotteen hävittämistä, jos nämä edellytykset voivat vaikuttaa merkittävästi tuotteen koostumukseen tai sen luonteeseen taikka sen kaupan pitämiseen;
- e) ’palveluja koskevalla määräyksellä’ yleisluontoista vaatimusta, joka koskee b alakohdassa tarkoitettujen palvelujen saatavuutta ja palvelutoiminnan harjoittamista, erityisesti palvelun tarjoajaa, palveluja ja palvelujen vastaanottajaa koskevia määräyksiä, lukuun ottamatta määräyksiä, jotka eivät erityisesti koske kyseisessä alakohdassa määriteltyjä palveluja.

--

- f) ’teknisellä määräyksellä’ teknistä eritelvää tai muuta vaatimusta taikka palveluja koskevaa määräystä, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä, palvelujen tarjoamista, palvelujen tarjoajien sijoittautumista tai käyttöä jäsenvaltiossa tai suuressa osassa sen aluetta sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään

tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana, sanotun kuitenkin rajoittamatta 7 artiklan säännösten soveltamista.

– –”

- 5 Direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi kun on kyse kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin käyttöönotosta sellaisenaan, jolloin pelkkä tiedonanto riittää, sanotun kuitenkin rajoittamatta 7 artiklan säännösten soveltamista. Niiden on toimitettava komissiolle myös ilmoitus niistä syistä, joiden vuoksi tällaisen teknisen määräyksen laatiminen on tarpeen, jollei näitä syitä selvitetä jo ehdotuksessa.

Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toimitettava komissiolle samalla kertaa keskeisimpien ja välittömästi asiaa koskevien perustana olevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten teksti, jos sen tunteminen on tarpeen teknistä määräystä koskevan ehdotuksen vaikutuksen arvioimiseksi ja jollei sitä ole toimitettu aiemman tiedonannon yhteydessä.

– –

Jos teknistä määräystä koskevassa ehdotuksessa pyritään rajoittamaan aineen, valmisteen tai kemikaalin kaupan pitämistä tai käyttöä kansanterveyden tai kuluttajien tai ympäristön suojelun vuoksi, jäsenvaltioiden on toimitettava lisäksi joko tiivistelmä tai tarkoitettuun aineeseen, valmisteeseen tai tuotteeseen sekä tunnettuihin ja saatavilla oleviin korvaaviin tuotteisiin liittyvien asian kannalta merkityksellisten tietojen viitteet, siinä määrin kuin näitä tietoja on saatavilla, sekä ilmoitettava toimenpiteen ennakoitavissa olevat vaikutukset kansanterveyteen tai kuluttajien tai ympäristön suojeluun yhdessä riskianalyysin kanssa asianmukaisissa tapauksissa [kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta 18.12.2006 annetun] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 [(EUVL 2006, L 396, s. 1)] liitteessä XV olevan II.3 jakson periaatteiden mukaisesti.

– –”

Belgian oikeus

8.2.2013 annettu asetus

- 6 Torjunta-aineiden kestävästä käytöstä Flanderin hallintoalueella 8.2.2013 annetun asetuksen (decreet houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest; Belgisch Staatsblad, 22.3.2013, s. 11685) 6 §:ssä, sen pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovellettavassa versiossa, säädetään seuraavaa:

”Torjunta-aineiden käyttöä voidaan säännellä kiellolla tai käyttörajoituksella. Tätä varten voidaan tehdä ero tehoainelajin, tietyillä alueilla olevien maa-alueiden, toiminnan tai kohderyhmän mukaan.

Flanderin hallitus antaa tätä varten täsmällisempiä sääntöjä.”

15.3.2013 annettu päätös

- 7 Flanderin hallitus pani torjunta-aineiden kestävästä käytöstä Flanderin hallintoalueella 8.2.2013 annetun asetuksen täytäntöön torjunta-aineiden kestävää käyttöä Flanderin hallintoalueella muissa kuin maatalouden ja puutarha-alan toiminnoissa sekä torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan Flanderin toimintasuunnitelman laatimista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 15.3.2013 annetulla päätöksellä (besluit houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik; Belgisch Staatsblad, 18.4.2013, s. 23751; jäljempänä 15.3.2013 annettu päätös).

14.7.2017 annettu päätös

- 8 Torjunta-aineiden kestävää käyttöä Flanderin hallintoalueella muissa kuin maatalouden ja puutarha-alan toiminnoissa sekä torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan Flanderin toimintasuunnitelman laatimista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 15.3.2013 annetun päätöksen muuttamisesta 14.7.2017 annetun Flanderin hallituksen päätöksen (besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik; Belgisch Staatsblad, 18.7.2017, s. 73320; jäljempänä 14.7.2017 annettu päätös) johdanto-osassa todetaan seuraavaa:

” _ _

Tieteellinen tutkimus ei tarjoa lopullista vastausta siihen, onko glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden käytöllä haitallisia vaikutuksia niin kansanterveyteen kuin elinympäristöönkin; yritykset, joilla on asiassa intressiä, vaikuttavat glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden käytön syöpää aiheuttavia tai myrkyllisiä vaikutuksia koskevaan tutkimukseen; niinpä ennalta varautumisen periaatteen perusteella on kiellettävä välittömästi se, että käyttäjät, joilla ei ole kasvinsuojeluainelisenssiä, käyttävät glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla; tällaiselta kielloilta todettiin puuttuvan oikeusperusta; Vlaams Parlement (Flanderin parlamentti) hyväksyi 28.6.2017 kiireellisesti asetusluonnoksen, joka sisälsi eräitä ympäristöä, luontoa ja maataloutta koskeneita säännöksiä oikeusperustan säätämiseksi nimenomaisesti kyseiselle kiellolle; Flanderin hallitus hyväksyi ja vahvisti 30.6.2017 asetuksen eräistä ympäristöä, luontoa ja maataloutta koskevista säännöksistä [(decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw)]; kiireellisen käsittelyn puuttuessa tällainen kieltö saattaa tulla voimaan vasta sen jälkeen, kun kyseessä olevat käyttäjät jo ovat käyttäneet glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita asianomaisilla maa-alueilla

--

Koska glyfosaatin ja glyfosaattipohjaisten rikkakasvihävitteiden vaikutuksista ihmisten terveyteen, elinympäristöön ja luontoon ei ole tieteellistä yksimielisyyttä, on noudatettava ennalta varautumisen periaatetta

--”

- 9 Kyseisen 14.7.2017 annetun päätöksen 2 §:llä lisättiin 15.3.2013 annettuun päätökseen 3/1 §, jossa säädetään seuraavaa:

”Yksityishenkilöiden käytössä olevilla alueilla sovelletaan 4/1 lukua.”

- 10 Tämä 4/1 luku, jonka otsikko on ”Glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden käyttö”, lisättiin 15.3.2013 annettuun päätökseen 14.7.2017 annetun päätöksen 5 §:llä. Kyseinen luku muodostuu ainoastaan 8/1 §:stä, jossa säädetään seuraavaa:

”Ainoastaan ammattikäyttäjät, joilla on kasvinsuojeluainelisenssi P1, P2 tai P3, saavat käyttää glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita.

Edellä 1 momentissa tarkoitetaan ammattikäyttäjällä jokaista, joka maatalousalalla tai jollakin muulla alalla käyttää tuotteita elinkeinotoimintansa yhteydessä, mukaan lukien käyttölaitteita käsittelevät henkilöt, teknikot, työnantajat ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 11 Belplant on nostanut ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Raad van Statessa (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) kanteen, jossa se vaatii 14.7.2017 annetun päätöksen kumoamista.
- 12 Kyseinen tuomioistuin toteaa, että kanteensa tueksi Belplant muun muassa väittää riktotun direktiivin 2015/1535 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä SEUT 4 artiklan 3 kohdassa vahvistetun lojaliteettiperiaatteen kanssa.
- 13 Kyseinen tuomioistuin selostaa, että tällä kanneperusteella Belplant vetoaa siihen, että 14.7.2017 annetusta päätöksestä olisi pitänyt ilmoittaa komissiolle kyseisen direktiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, koska siinä säädetään kiellosta, jonka mukaan käyttäjät, joilla ei ole toimivaltaisen alueellisen viranomaisen myöntämää lupaa eli ”kasvinsuojeluainelisenssiä”, eivät saa käyttää yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita.
- 14 Belplantin mukaan nimittäin tämä kiello on tekninen määräys ja tarkemmin sanoen direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan d ja f alakohdassa tarkoitettu ”muu vaatimus”. Tällainen määräys kuuluu kyseisen direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädettyyn velvollisuuteen tehdä etukäteen ilmoitus komissiolle, joten on niin, että koska Flanderin hallitus ei ole täyttänyt tätä velvollisuutta, 14.7.2017 annetun päätöksen säännös, joka sisältää kyseessä olevan teknisen määräyksen, on pätemätön eikä siis sovellettavissa.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa tältä osin, että glyfosaattia sisältävä torjunta-aine ei ole eri tuote sen mukaan, käyttääkö sitä tavallinen käyttäjä vai ammattikäyttäjät, jolla on kasvinsuojeluainelisenssi. Se katsoo näin ollen, että 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otetulla toimenpiteellä käyttäjiä, joilla ei ole kasvinsuojeluainelisenssiä, kielletään käyttämästä glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla.
- 16 Kyseinen tuomioistuin pohtii siis, oliko mainitusta toimenpiteestä todellakin ilmoitettava komissiolle teknisenä määräyksenä, kuten Belplant väittää.

- 17 Tässä tilanteessa Raad van State on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [direktiivin 2015/1535] 5 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että kiellon, jonka mukaan käyttäjät, joilla ei ole kasvinsuojeluinvalisenssiä, eivät saa käyttää glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla, katsotaan koskevan teknistä määräystä, josta on kyseisen artiklan mukaan ilmoitettava Euroopan komissiolle?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen 5 artiklan kanssa, tulkittava siten, että kansallinen säännöstö, jossa henkilöitä, joilla ei ole ammattikäyttäjille tarkoitettua kansallista lupaa, kielletään käyttämästä yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita, on kyseisistä säännöksistä ensin mainitussa tarkoitettu ”tekninen määräys”, josta on ilmoitettava komissiolle jälkimmäisen säännöksen nojalla.
- 19 Aluksi Flanderin hallintoalueen kirjallisissa huomautuksissaan esittämästä argumentista, jonka mukaan 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otettu toimenpide ei kuulu direktiivin 2015/1535 soveltamisalaan siltä osin kuin kyseisellä päätöksellä säännellään talouden toimijoiden toimintaa eikä tuotteen ominaisuuksia, on muistutettava, että kansalliset säännökset, joilla pelkästään säädetään yritysten sijoittautumisedellytyksistä tai palveluiden tarjoamisen edellytyksistä, kuten säännökset, joissa elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykseksi asetetaan ennakkolupa, eivät tosin ole direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ”teknisiä määräyksiä” (ks. vastaavasti tuomio 13.10.2016, M. ja S., C-303/15, EU:C:2016:771, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 20 Kyseisellä 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otettua toimenpidettä ei kuitenkaan ole tutkittava sen velvollisuuden kannalta, jonka mukaan ammattikäyttäjillä on oltava kasvinsuojeluinvalisenssi, vaan siinä säädetyn sen kiellon kannalta, jonka mukaan käyttäjät, joilla ei ole tällaista lisenssiä, eivät saa käyttää glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla.
- 21 Tällainen kansallisessa säännöstössä säädetty kielto voi kuulua direktiivin 2015/1535 soveltamisalaan.
- 22 Direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa erotetaan toisistaan neljä toimenpideluokkaa, joita voidaan pitää tässä direktiivissä tarkoitettuina ”teknisinä määräyksinä”; niitä ovat ensinnäkin ”tekninen eritelmä”, toiseksi ”muu vaatimus”, kolmanneksi ”palveluja koskeva määräys” ja neljänneksi ”jäsenvaltioiden lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö”. Kolmesta ensimmäisestä toimenpideluokasta ensin mainittu määritellään kyseisen 1 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, toiseksi mainittu sen d alakohdassa ja kolmanneksi mainittu sen e alakohdassa.
- 23 Esitettyyn kysymykseen vastaamiseksi on tutkittava, kuuluuko 14.7.2017 annetun päätöksen kaltaisella kansallisella säännöstöllä säädetty kielto, jonka mukaan henkilöt, joilla ei ole ammattikäyttäjille tarkoitettua kansallista lupaa, tässä tapauksessa kasvinsuojeluinvalisenssiä, eivät saa käyttää glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla, johonkin kyseisistä neljästä teknisten määräysten luokasta.

- 24 On täsmennettävä ensiksi, että kansallisella toimenpiteellä on välttämättä viitattava tuotteeseen tai sen pakkaukseen sellaisenaan ja vahvistettava näin ollen yksi tuotteelta vaadittava ominaisuus, jotta se kuuluisi direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun teknisten määräysten ensimmäiseen luokkaan eli teknisten eritelmien käsitteen soveltamisalaan (tuomio 8.10.2020, Admiral Sportwetten ym., C-711/19, EU:C:2020:812, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Nyt käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otetulla toimenpiteellä ei viitata glyfosaattia sisältäviin torjunta-aineisiin tai niiden pakkaukseen sellaisenaan, joten tällä toimenpiteellä ei vahvisteta yhtä näiltä tuotteilta vaadittavaa ominaisuutta.
- 26 Niinpä kyseinen toimenpide ei ole sellainen tekninen määräys, joka olisi muodoltaan direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu ”tekninen eritelmä”.
- 27 Toiseksi siitä teknisten määräysten luokasta, joka koostuu ”palveluja koskevista määräyksistä”, on riittävää todeta, että 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otettu toimenpide ei voi kuulua tähän luokkaan, koska direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan b ja e alakohdassa olevista määritelmistä ilmenee, että palveluja koskevan määräyksen käsitteellä tarkoitetaan vaatimusta, joka koskee tietoyhteiskunnan palveluja eli etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja.
- 28 Kyseinen toimenpide ei kuitenkaan koske tällaisia tietoyhteiskunnan palveluja vaan erityisiä tuotteita ja niiden käyttöä.
- 29 Kolmanneksi on selvitettävä, voiko 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otettu toimenpide kuulua direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuun siihen teknisten määräysten luokkaan, joka koostuu ”jäsenvaltioiden laeista, asetuksista ja hallinnollisista määräyksistä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö”.
- 30 Tältä osin on korostettava yhtäältä, että on riidatonta, että 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otetulla toimenpiteellä ei kielletä glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden valmistusta eikä tuontia eikä myöskään niiden kaupan pitämistä.
- 31 Toisaalta käyttökielloista on muistutettava, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että kyseisiin kieltoihin kuuluu toimenpiteitä, jotka ulottuvat selvästi pidemmälle kuin kyseessä olevan tuotteen käytön rajoittaminen tiettyihin mahdollisiin käyttömuotoihin ja joissa ei siis rajoituta pelkkään kyseisen tuotteen käytön säännöstelyyn (tuomio 8.10.2020, Admiral Sportwetten ym., C-711/19, EU:C:2020:812, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 32 Kyseinen teknisten määräysten luokka koskee nimittäin tarkemmin ottaen kansallisia toimenpiteitä, joiden vaikutuksesta tuotetta ei voida käyttää mihinkään muuhun kuin täysin marginaaliseen kyseisen tuotteen osalta kohtuudella odotettavissa olevaan käyttötarkoitukseen (tuomio 28.5.2020, ECO-WIND Construction, C-727/17, EU:C:2020:393, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Tästä seuraa, kuten Flanderin hallintoalue kirjallisissa huomautuksissaan korostaa, että ainoastaan lähes ehdoton tuotteen tavanomaisen käytön kieltö voi kuulua kyseiseen luokkaan, mikä sulkee pois pelkän sen käyttöä koskevien edellytysten tai rajoitusten asettamisen, kuten nyt käsiteltävässä asiassa sen, että yksityisille käyttäjille ei ole asetettu kieltoa ostaa glyfosaattia

sisältäviä torjunta-aineita vaan kielto käyttää tällaisia tuotteita itse, mikä pakottaa kyseiset käyttäjät turvautumaan tätä varten ammattikäyttäjien, joilla on kasvinsuojeluainelisenssi, palveluihin.

- 34 Näin ollen 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otettu toimenpide ei voi kuulua direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuun luokkaan ”jäsenvaltioiden lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö”.
- 35 Neljänneksi ja viimeiseksi direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa määritellystä ”muista vaatimuksista” koostuvasta teknisten määräysten luokasta on todettava, että tämä luokka käsittää vaatimuksen, joka ei ole tekninen eritelmä ja joka asetetaan tuotteelle erityisesti kuluttajan tai ympäristön suojelutarkoituksessa ja joka koskee tuotteen elinkaarta markkinoille saattamisen jälkeen eli käyttöedellytyksiä, kierrätystä, uudelleenkäyttöä tai tuotteen hävittämistä, jos nämä edellytykset voivat vaikuttaa merkittävästi tuotteen koostumukseen tai sen luonteeseen taikka sen kaupan pitämiseen.
- 36 Nyt käsiteltävässä asiassa 14.7.2017 annetun päätöksen johdanto-osasta ilmenee ensinnäkin, että siinä säädetty kielto on asetettu ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi.
- 37 Sitten on korostettava, että tämä kielto koskee glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden elinkaarta niiden markkinoille saattamisen jälkeen siten, että sillä asetetaan näiden tuotteiden käyttöön liittyvä edellytys siltä osin kuin ainoastaan ammattikäyttäjät, joilla on kasvinsuojeluainelisenssi, saavat käyttää niitä yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla.
- 38 Lopuksi on todettava, että tällainen kieltotoimenpide voi vaikuttaa asianomaisten tuotteiden kaupan pitämiseen.
- 39 Kyseinen toimenpide nimittäin johtaa glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden mahdollisten ostajien kategorian häviämiseen; kyseessä ovat sellaiset yksityishenkilöt, jotka itse haluavat käyttää tällaisia torjunta-aineita turvautumatta ammattikäyttäjien, joilla on vaadittu kasvinsuojeluainelisenssi, palveluihin. Kyseinen glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden käyttömahdollisuuden rajoittaminen vaikuttaa siis niiden kaupan pitämiseen (ks. analogisesti tuomio 13.10.2016, M. ja S., C-303/15, EU:C:2016:771, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 40 On kuitenkin niin, kuten komissio kirjallisissa huomautuksissaan toteaa, että jotta 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otettua toimenpidettä voitaisiin pitää direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan d ja f alakohdassa tarkoitettuun ”muiden vaatimusten” luokkaan kuuluvana ”teknisenä määräyksenä”, on tarpeen, että kyseinen toimenpide vaikuttaa glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden kaupan pitämiseen ”merkittävästi”.
- 41 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on selvittää, onko niin nyt kyseessä olevassa asiassa.
- 42 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi tällaisen arvioinnin yhteydessä ottaa muun muassa huomioon glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden myynnin kokonaismäärän Flanderin hallintoalueella ja muutoksen kunkin ostajakategorian ostotottumuksissa näiden tekemien ostojen tiheyden ja ostetun tuotteen määrän perusteella sekä muutoksen ostopaikkojen ja jakelukanavien osalta. Tässä yhteydessä kyseinen tuomioistuin voi ottaa huomioon yhtäältä sen, missä määrin ammattikäyttäjiltä tuleva kysyntä korvaa näiden käyttäjien palveluihin turvautuvilta

yksityishenkilöiltä tulevan kysynnän, ja toisaalta sen, missä määrin yksityiset käyttäjät hankkivat vastedes torjunta-aineita, joissa ei ole glyfosaattia, tätä ainetta sisältävien torjunta-aineiden asemesta.

- 43 Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaisi, että 14.7.2017 annetulla päätöksellä käyttöön otettu toimenpide vaikuttaa merkittävästi asianomaisten tuotteiden kaupan pitämiseen, tästä seuraisi, että ennen kyseisen päätöksen antamista Flanderin hallitus oli velvollinen noudattamaan direktiivin 2015/1535 5 artiklan 1 kohdassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta.
- 44 On lisättävä, että mainitun direktiivin 5 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa säädetään, että jos teknistä määräystä koskevassa ehdotuksessa pyritään rajoittamaan aineen, valmisteen tai kemikaalin kaupan pitämistä tai käyttöä kansanterveyden tai kuluttajien tai ympäristön suojelun vuoksi, jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle lisäksi joko tiivistelmä tai tarkoitettuun aineeseen, valmisteeseen tai tuotteeseen sekä tunnettuihin ja saatavilla oleviin korvaaviin tuotteisiin liittyvien asian kannalta merkityksellisten tietojen viitteet, siinä määrin kuin näitä tietoja on saatavilla, sekä ilmoitettava toimenpiteen ennakoitavissa olevat vaikutukset kansanterveyteen tai kuluttajien tai ympäristön suojeluun yhdessä riskianalyysin kanssa asianmukaisissa tapauksissa asetuksen N:o 1907/2006 liitteessä XV olevan II.3 jakson periaatteiden mukaisesti.
- 45 Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen 5 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että kansallinen säännöstö, jossa henkilöitä, joilla ei ole ammattikäyttäjille tarkoitettua kansallista lupaa, kielletään käyttämästä yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla glyfosaattia sisältäviä torjunta-aineita, voi olla mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan d ja f alakohdassa tarkoitettu ”tekninen määräys”, josta on ilmoitettava komissiolle kyseisen direktiivin 5 artiklan nojalla, kunhan tällaisen kansallisen säännösten soveltaminen on omiaan vaikuttamaan merkittävästi asianomaisten tuotteiden kaupan pitämiseen, minkä selvittäminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana.

Oikeudenkäyntikulut

- 46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9.9.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 1 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen 5 artiklan kanssa,

on tulkittava siten, että

kansallinen säännöstö, jossa henkilöitä, joilla ei ole ammattikäyttäjille tarkoitettua kansallista lupaa, kielletään käyttämästä yksityiskäytössä olevilla maa-alueilla glyfosaattia

sisältäviä torjunta-aineita, voi olla mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan d ja f alakohdassa tarkoitettu ”tekninen määräys”, josta on ilmoitettava Euroopan komissiolle kyseisen direktiivin 5 artiklan nojalla, kunhan tällaisen kansallisen säännösten soveltaminen on omiaan vaikuttamaan merkittävästi asianomaisten tuotteiden kaupan pitämiseen, minkä selvittäminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana.

Allekirjoitukset